

УДК 342.7

А.О. Гачкевич

ORCID: [0009-0002-8494-1397](https://orcid.org/0009-0002-8494-1397)

ПОНЯТТЯ БІОМЕТРИЧНИХ ДАНИХ У ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ТА ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ

Зумовлене розвитком штучного інтелекту повсюдне поширення біометричних технологій, здатних розпізнавати людину навіть на відстані, актуалізувало проблему розуміння біометричних даних як об'єкта правової охорони. З одного боку, цілком обґрунтованим є твердження, що будь-яка інформація про фізіологічні та поведінкові характеристики особи потребує правового захисту як складова її персональних даних. З іншого боку, постає питання з приводу того, чи повинна така інформація відповідати додатковим критеріям для того, щоб отримати особливу правову охорону під час обробки персональних даних. Мета статті полягає у визначенні змісту поняття біометричних даних, враховуючи положення законодавства України та іноземних держав, а також теоретичні напрацювання. Автор наводить приклади пояснення біометричних даних у нормативно-правових актах сучасності, включаючи Закон України про Єдиний державний демографічний реєстр, Закон про приватність біометричної інформації штату Іллінойс та Загальний регламент про захист даних ЄС, відзначаючи відсутність єдиного розуміння поняття. Показані типи фізіологічних та поведінкових характеристик, які можуть використовуватись для розпізнавання осіб та які відрізняються між собою в залежності від того, наскільки унікальними вони є. У статті підкреслено, що підставою для оцінки характеристик людини як біологічної істоти можуть бути різні динамічні чи статичні фактори, додатково до масово застосовуваних відбитків пальців та зображення обличчя. Результати дослідження показують, що визначення біометричних даних як терміна слід пов'язувати з такими поняттями, як біометричний ідентифікатор, біометричний шаблон, біометричний зразок та біометрична ідентифікація. Автор також прийшов до висновку, що вживання терміна «біометричні дані» можливе у широкому та вузькому розуміннях, а на його зміст, безумовно, впливає стан розвитку біометричних технологій, здатних аналізувати фізіологічні та поведінкові характеристики особи як унікальні або класифікувати дану особу як представника певної групи. Автор пропонує розуміти біометричні дані у правовій площині як інформацію, представлену у формі, придатній для обробки спеціальними технічними засобами (біометричними технологіями), яка втілює в собі унікальні фізіологічні та поведінкові характеристики окремої особи та сприяє її точному розпізнаванню.

Ключові слова: біометричні дані, біометрична інформація, біометричний ідентифікатор, біометричний зразок, біометричний шаблон, персональні дані, Загальний регламент про захист даних, Закон Іллінойсу про приватність, «м'які» біометричні дані, штучний інтелект.

DOI 10.34079/2518-1319 -2025-15-30-16-26

Постановка проблеми. Розвиток штучного інтелекту призвів до повсюдного поширення біометричних технологій, в основі яких лежить аналіз даних про фізичну особу як біологічну істоту, насамперед – відбитків пальців та зображення обличчя як найбільш використовуваних характеристик в цілях біометрії. Сучасні біометричні

технології здатні розпізнавати людину навіть на відстані (дистанційність) та можуть поєднувати декілька показників для аналізу (мультиmodalність).

За таких умов знову актуалізована проблема розуміння біометричних даних як об'єкту правової охорони, яка раніше викликала інтерес серед іншого в контексті впровадження біометричних паспортів та систем спостереження роботодавців за працівниками. Безумовно, будь-яка інформація, яка має відношення до фізичної особи та дозволяє ідентифікувати її серед інших, потребує правового захисту як персональні дані. А отже, цілком обґрунтованим є твердження про те, що й інформація про фізіологічні та поведінкові характеристики повинна бути об'єктом правової охорони. З іншого боку, слід поставити питання, чи та яким додатковим критеріям, крім ідентифікаційного, така інформація повинна відповідати для того, щоб отримати особливу правову охорону під час обробки персональних даних. Зрештою, від відповіді на це питання залежать подальші дискусії з приводу спеціального правового режиму для біометричних даних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед українських вчених, які вивчали використання біометричних даних у правовій площині, слід виокремити: А. Бойко (Мартинову), авторку дисертаційного дослідження «Адміністративно-правове забезпечення обігу та захисту біометричних персональних даних» та низки інших праць про захист біометричних персональних даних (Бойко, 2020; 2021), К. Дубоноса, який порушував питання біометричних даних у правоохоронній діяльності (Дубонос, 2019), а також підготував дисертаційне дослідження на тему «Використання баз біометричних даних підрозділів Експертної служби МВС України під час розслідування кримінальних правопорушень», Т. Тарасевич, яка, розглядаючи правове регулювання біометричної ідентифікації особи, пояснила, як можна класифікувати біометричні дані за біологічними характеристиками, та відзначила окремі проблеми і виклики, що постають через використання біометричних даних (Тарасевич, 2021), а також – С. Бригинця, В. Бродкевича, І. Галелюку, О. Галелюку, М. Гуцалюка, В. Романова, М. Стефанчука та ін.

В загальному порушена у цій статті проблема пов'язана з захистом прав людини як предметом досліджень, що також дотичний до обговорюваних категорій приватності (конфіденційності), а також – принципу поваги прав людини (Н. Ахтирська, М. Бем, В. Горелова, І. Городиський, М. Онішук, І. Похиленко і т.ін.).

В іноземній літературі біометричні дані як категорію персональних даних та особливості їхнього захисту дуже активно вивчає Е. Кіндт, старша наукова співробітниця Центру інформаційного права та права інтелектуальної власності Левенського католицького університету та професорка Лейденського університету (серед її праць насамперед виділяємо комплексне дослідження «Приватність та проблеми захисту даних при застосуванні біометрії», (Kindt, 2013), а також – К. Джассеренд залучена до досліджень в рамках Центру інформаційного права та права інтелектуальної власності професорка Гронінгенського університету, яка активно вивчає проблематику правомірності використання технологій розпізнавання обличчя в громадських місцях (Jasserand, 2022). Інтерес до питань захисту та обробки персональних даних в частині біометричних демонструють такі іноземні вчені, як: Ф. Нгуєн, К. Прінс, Р. Томас, П. де Херт тощо.

Мета статті з огляду на особливу актуальність порушеної проблеми (особливо зважаючи на нещодавнє запровадження біометричної ідентифікації при в'їзді та виїзді на територію Шенгенської зони) та її маловивченість в українській правовій науці, була обрана мета визначити зміст поняття біометричних даних з врахуванням положень законодавства України та іноземних держав, а також теоретичні напрацювання.

Для досягнення мети поставлені наступні задачі:

1) розглянути законодавчі визначення «біометричних даних» у праві сучасних

держав (Україна, США, ЄС та інші);

2) класифікувати характеристики людини, які лежать в основі біометричних даних, та встановити їхнє місце у змісті поняття;

3) запропонувати авторське пояснення терміну «біометричні дані» для цілей юриспруденції, допускаючи можливість виокремлення різних розумінь.

Виклад основного матеріалу. Хоча термін «біометричні дані» вживається в законодавстві про захист персональних даних більшості сучасних держав, насамперед в переліку видів «чутливих» даних, його визначення, як правило, не надається у статтях з термінологічним апаратом. Разом з тим, ми виявили ряд законів та окремі акти «м'якого права» – Канади та Сінгапуру – під якими маємо на увазі кодифікації рекомендаційних норм, що впливають на регулювання відносин у сфері сучасних технологій за відсутності відповідних актів «жорсткого права» (Гачкевич, 2024), в яких поняття біометричних даних (або біометричної інформації) отримало конкретний зміст (табл. 1):

Загальний регламент про захист даних 2016 р. ЄС, свого роду «золотий стандарт» щодо обробки персональних даних, правила якого діють не тільки на території ЄС, а й Великобританії (European Union, 2016);

Закон про приватність біометричної інформації штату Іллінойс 2008 р. (Biometric Information Privacy Act, 2008), що є одним з небагатьох законів у цілому світі, присвяченим відносинам щодо використання біометричних даних (приватними компаніями) як предмету регулювання; інші також були прийняті здебільшого в США – серед них Закон про біометричну ідентифікаційну інформацію штату Нью-Йорк 2021 р. (Biometric Identifier Information Law, 2021) та Закон про біометричні ідентифікатори штату Вашингтон 2017 р. (Biometric Identifier Law, 2017).

Закон про захист персональної інформації 2013 р. Південної Африки (South Africa's Protection of Personal Information Act, 2013), який, хоча й не пояснює термін «біометричні дані», але визначає поняття біометрії, від якого цей термін походить;

Закон про Комісара з біометрії 2020 р. Шотландії (Scottish Biometrics Commissioner Act, 2020), відповідно до якого визначений правовий статус уповноваженого органу з нагляду та контролю за обробкою біометричних даних органами кримінальної юстиції;

Рекомендації Комісії з захисту персональних даних 2022 р. Сінгапуру (Singapore's Guide on the Responsible Use of Biometric Data in Security Applications, 2022) – в основі визначення лежить авторитетне пояснення Міжнародної організації зі стандартизації;

Інструкції для біометричної обробки – у сфері бізнесу (Guidance for processing biometrics – for businesses, 2025) та для федеральних інституцій (Guidance for processing biometrics – for federal institutions, 2025) – видані Офісом Комісара Канади з приватності;

Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» (Закон України № 5492-VI, 2012) та Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про національну систему біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства» (Кабінет Міністрів України, 2017).

Таблиця 1

Визначення терміну «біометричні дані» та близьких за значенням у правових системах сучасності

Правова система	Визначення термінів
ЄС та Великобританія	(<i>Біометричні дані</i>). Персональні дані, отримані в результаті спеціальної технічної обробки, що стосується фізичних,

(GDPR)	фізіологічних або поведінкових характеристик особи, які дозволяють провести або підтверджують унікальну ідентифікацію цієї фізичної особи, наприклад, зображення обличчя або дактилоскопічні дані.
Іллінойс (США)	<i>(Біометрична інформація)</i> . Будь-яка інформація, яка базується на біометричному ідентифікаторі та використовується для ідентифікації особи, незалежно від того, яким чином здійснюється її збір, перетворення, зберігання та передача.
Південна Африка	<i>(Біометрія)</i> . Методика ідентифікації особи, що базується на фізичних, фізіологічних або поведінкових характеристиках, включаючи визначення групи крові, зняття відбитків пальців, аналіз ДНК, сканування сітківки ока та розпізнавання голосу.
Шотландія	<i>(Біометричні дані)</i> . Інформація про фізичні, біологічні, фізіологічні або поведінкові характеристики особи, яку можна використовувати окремо або в поєднанні з іншою інформацією (незалежно від того, чи це також біометричні дані), для визначення особистості.
Сінгапур	<i>(Біометричні дані)</i> . Дані, що мають відношення до біометричних зразків (тобто інформації про фізіологічні, біологічні або поведінкові характеристики особи) або біометричних шаблонів, створених внаслідок обробки біометричних зразків технічними засобами.
Канада	<i>(Біометрична інформація)</i> . Інформація про біометричні характеристики, отримана з біометричного зразка, що належить до персональної інформації.
Україна	<i>(Біометричні дані)</i> . Сукупність даних про особу, зібраних на основі фіксації її характеристик, що мають достатню стабільність та істотно відрізняються від аналогічних параметрів інших осіб (біометричні дані, параметри – відцифрований підпис особи, відцифрований образ обличчя особи, відцифровані відбитки пальців рук). <i>(Біометричні параметри)</i> . Вимірювальні фізичні характеристики або особистісні поведінкові риси, що використовуються для ідентифікації (впізнання) особи або верифікації наданої ідентифікаційної інформації про особу. <i>(Біометричні дані або параметри)</i> . Відцифровані відбитки пальців рук, відцифроване зображення обличчя.

Як бачимо, використовувана термінологія, крім «біометричних даних», включає й такі терміни, як «біометричний ідентифікатор», «біометричні зразки» та «біометричні шаблони».

Біометричними ідентифікаторами у Законі про біометричні ідентифікатори штату Вашингтон 2017 р. позначено дані, створювані шляхом автоматизованих вимірювань біологічних характеристик особи, таких як відбитку пальця, голосового відбитку, сітківки ока, райдужної оболонки або інших унікальних біологічних параметрів чи характеристик, що використовуються для ідентифікації конкретної особи, але не є цифрова фотографія, відео- та аудіозапис, як і дані, створені на їх основі (Biometric Identifier Law, 2017). Біометричні ідентифікатори відображають унікальні характеристики фізичної особи, завдяки яким її можна відрізнити від інших.

Авторитетний набір біометричних ідентифікаторів наведений в законодавстві штату Іллінойс (Biometric Information Privacy Act, 2008): сканування сітківки ока або райдужної оболонки, відбиток пальця, голосовий відбиток, сканування геометрії руки чи обличчя (в той же час, біометричними ідентифікаторами не є: результати рентгену, комп'ютерної томографії, МРТ, ПЕТ-сканування, мамографії, що використовуються для діагностики, прогнозування або лікування захворювання чи іншого медичного стану, або для подальшої перевірки наукових досліджень чи скринінгу).

Варто зауважити, що далеко не всі характеристики можуть бути цінними для обробки біометричними технологіями, в доктрині сформований ряд відповідних критеріїв. Наведений далі перелік адаптований нами за (Roberg-Perez, 2017, с. 60).

1. Постійність, тобто незмінність впродовж тривалого часу («що мають достатню стабільність» за законодавством України).

2. Неповторність – у кожної людини значуща характеристика проявляється інакше, а тому має унікальний характер («істотно відрізняються від аналогічних параметрів інших осіб»)

3. Універсальність – вона зустрічається у всіх представників людського роду, а не є чимось рідкісним, наприклад, атавізмом.

4. Придатність для вимірювання, що відображає стан технічного прогресу («зібраних на основі фіксації її характеристик»).

5. Прийнятність, що своєю чергою відображає стан етичної свідомості.

Загальноприйнятним стало виділення біологічних та поведінкових характеристик, яке споріднене з розмежуванням тих, які підлягають одномоментній фіксації (статичних), та тих, що вивчаються у динаміці.

Відповідно до Інструкцій Комісару Канади (Guidance for processing biometrics – for businesses, 2025; Guidance for processing biometrics – for federal institutions, 2025), однакових за змістом у цій частині, фізіологічна біометрія включає морфологічні (форма або структура тіла) або біологічні характеристики людини, які є відносно стабільними з часом (відбитки пальців, візерунки райдужної оболонки ока, геометрія обличчя та ДНК), тоді як поведінкова – відмінні характеристики рухів, жестів або моторних навичок людини (способи натискання клавіш, хода, голос та рухи очей).

Поділ на динамічні та статичні також відображений в українській правовій науці. Так, статичними – унікальними ознаками, які людина має від народження, – названі «особливості будови шкірних покривів, враховуючи папілярні візерунки, флексорні лінії, характер пор, геномна інформація, геометрія і розміри тіла й окремих його частин, будова райдужної сітківки ока тощо ... венозна біометрія кінцівок, інші аналогічні варіанти ідентифікації, засновані на антропометрії в поєднанні з моментальним «Селфі», отриманим із автентифікованого пристрою користувача (наприклад, рис обличчя, частин рук, долонь тощо)». Натомість в переліку динамічних – отриманих в процесі фізіологічного розвитку людиною та її соціалізації, – «характеристика рухів і ходи, міміки обличчя, голосу тощо ... користувальницька манера введення тексту або руху курсору миші (пальців на сенсорному екрані мобільних пристроїв)» (Тарасевич, 2021, с. 282). Разом з тим, ми вважаємо, що характеристики, узагальнені авторкою як «статистичні», краще позначати «статичними». На нашу думку, не до кінця обґрунтованим є виділення біометричних даних у вузькому розумінні («відбиток пальця людини, райдужної оболонки ока або сітківки, особливості кінцівок, обличчя, вухо, відбиток язика, голос, розташування вен, ДНК, ЕКГ, підпис»), та широкому («фізичні рухи (спосіб ходи); сила/швидкість натискання на екран, клавіатуру; спосіб, яким індивідуум вводить дані (пальцем (яким саме), стилусом), як утримує пристрій (наприклад, кут нахилу телефона) тощо») (Бригинець, 2019). Автор радше пише про

вищезгадані фізіологічні та поведінкові характеристики, а також включає до першої з груп генетичні дані, співвідношення яких з біометричними заслуговує окремого дослідження.

Ми також зауважили, що серед українських вчених, крім відбитків пальців, тематика біометричних даних охоплювала за останнє десятиріччя такі характеристики, як: геометрію обличчя, показники стану крові, клавіатурний почерк, ходу, райдужну оболонку та сітківку ока, силует, тон голосу тощо.

Ще два терміни – біометричні зразки та біометричні шаблони – введені до вжитку для відображення тих процесів, які стосуються обробки вищезгаданих характеристик технічними засобами. Біометричний зразок – це дані, отримані технічним засобом безпосередньо, контактним та безконтактним способом. Біометричний шаблон – це оцифрована модель даного біометричного зразка, яка представлена у формі, придатній для подальшої обробки біометричними технологіями. Завдяки цим поняттям стає зрозумілим, чому не усі персональні дані про стан тіла людини та його рухи належать до біометричних даних у розумінні законодавця, характерного для більшості розглянутих правових систем, натомість існують додаткові критерії для того, щоб такі дані отримати особливу правову охорону під час обробки.

У Рекомендаціях Сінгапурської комісії пояснюється, що біометричні зразки підлягають збиранню за допомогою датчиків – датчиків зображення та аудіо, далі вони зазнають технічної обробки. В результаті виникають біометричні шаблони, що в подальшому застосовуються біометричними технологіями для розпізнавання (Singapore's Guide on the Responsible Use of Biometric Data in Security Applications, 2022, с. 6-7). Тоді як в Інструкціях Комісара Канади уточнено, що біометричні зразки містять всього лиш персональну інформацію, яку потенційно можна перетворити на біометричну внаслідок впливу біометричних систем, – біометричними даними є інформація про характеристики особи, отримана з фотографії, відеозаписів та інших джерел, та змінена до вигляду вимірювальних показників (Guidance for processing biometrics – for businesses, 2025; Guidance for processing biometrics – for federal institutions, 2025).

Відповідно, далеко не будь-яка інформація про фізіологічні та поведінкові характеристики особи може претендувати на охорону як «біометричні дані», хоча й залишатиметься об'єктом застосування положень про захист персональних даних. Можемо зауважити, що навіть вимірювання зросту людини та її зважування, зафіксоване в форматі запису «П.І.Б., зріст – 183 см, вага – 83 кг» є прикладом інформації про фізіологічні та поведінкові характеристики. Така інформація, серед іншого, використовується сучасними технологіями для того, щоб встановити приналежність цієї особи до певної групи за фізичними параметрами (наприклад, система штучного інтелекту може дати рекомендації, як розселити велику групу осіб у різні кімнати готелю за статевими, віковими та іншими ознаками).

Термін «м'яка» біометрія, на противагу «жорсткій біометрії», вживається для позначення використання таких характеристик, як зріст, вага, наявність шрамів та татувань, стать тощо, які не відповідають критерію неповторності, – завдяки даним характеристикам окрему особу неможливо розпізнати, водночас, ця особа може бути віднесена до якоїсь групи. «М'які» біометричні характеристики оцінюються за допомогою достатньо простих, у порівнянні з біометричними системами для розпізнавання, вимірювань та описуються словами (Reid, Samangoeei, Chen, Nixon and Ross, 2013; Castrillon-Santana and Lorenzo-Navarro, 2017).

Крім загальної ознаки, характерної для будь-яких персональних даних, яка полягає в тому, що вони сприяють ідентифікації фізичної особи, біометричні дані володіють і спеціальною, яка відрізняє їх від інших персональних даних, – предметом

біометричних даних є характеристики особи як біологічної істоти (вони пов'язані з станом її тіла та рухами). Біометричні дані виникають внаслідок вимірювання статичних або динамічних показників, навіть – найпростішими засобами. Таке розуміння поняття ми розглядаємо як широке та включаємо у нього т.зв. «м'які» біометричні дані з прикладом, описаним у статті.

Разом з тим, для вузького розуміння, яке породжує застосування спеціальних норм відповідно до проаналізованих раніше законів, притаманне те, що наявні фізіологічні та поведінкові характеристики так чи інакше реєструються або фіксуються біометричними системами та стають доступними для обробки в цілях розпізнавання осіб завдяки біометричним шаблонам чи іншим близьким за характером засобам. Повністю погоджуємось з твердженням, що біометричні дані «безповоротно змінюють зв'язок між тілом та особистістю, оскільки дозволяють зробити характеристики людського тіла машиннозчитуваними та використовувати їх у майбутньому. Це означає, що біометричні системи здатні однозначно ідентифікувати людину за допомогою певних унікальних фізіологічних або поведінкових якостей» (Pizzollo, 2025, с. 46). Слід додати, ключовим елементом змісту поняття біометричних даних у правовому контексті К. Джассеренд вважає те, що вони сприяють унікальній ідентифікації особи або підтверджують її (Jasserand, 2016, с. 12-15), тобто приналежність даних до категорії біометричних (з наслідками щодо їхньої правової охорони) залежить від того, наскільки точно завдяки їхній обробці біометричні технології можуть визначити, ким є або не є особа, біологічні характеристики якої такі дані втілюють. Ми також відзначаємо, що Е. Кіндт, враховуючи положення Загального регламенту про захист даних, розрізняє різні режими правової охорони для унікальних біологічних характеристик, зокрема режим біометричних даних у точному значенні цього терміна (Kindt, 2017).

Висновки. Результати дослідження показують, що до цього часу не було сформовано загальноприйнятого визначення поняття біометричних даних у правових системах сучасності. Водночас, ми вважаємо, що з теоретико-філософської позиції біометричні дані більш-менш зрозумілі як різновид персональних даних. Виходячи з цього, ми приходимо до наступних висновків.

По-перше, будь-які питання стосовно правового регулювання відносин, об'єктом яких можуть бути біометричні дані, слід аналізувати відповідно до реалій конкретної правової системи, адже одні й ті самі дані один національний закон кваліфікує як біометричні, тоді як інший – ні (з усіма подальшими наслідками).

По-друге, ми звертаємо першочергову увагу на те, що законодавство України слід вдосконалювати відповідно до *acquis communautaire* ЄС, зокрема адаптувати визначення біометричних даних, виходячи з ключових ознак за Загальним регламентом про захист даних (результат технічної обробки; засіб проведення або підтвердження унікальної ідентифікації фізичної особи).

По-третє, ми пропонуємо розглядати поняття біометричних даних у широкому розумінні – будь-яка інформація, що стосується вимірювальних характеристик конкретної особи як біологічної істоти, за якою її можна ідентифікувати, а також – у вузькому, його слід брати за основу у законах та підзаконних нормативно-правових актах в контексті забезпечення відповідним даним посиленого захисту через їхню особливу чутливість.

«Біометричні дані» у вузькому розумінні, на нашу думку, – це інформація, представлена у формі, придатній для обробки спеціальними технічними засобами (біометричними технологіями), яка втілює в собі унікальні фізіологічні та поведінкові характеристики окремої людини та сприяє її точному розпізнаванню.

По-четверте, біометричні дані відрізняються від інших категорій даних тим, що вони отримані в результаті вимірювання та фіксації технічним шляхом тих чи інших характеристик – фізіологічних та поведінкових, при цьому вони дають змогу розпізнавати фізичну особу.

По-п'яте, на зміст поняття безумовно впливає стан розвитку біометричних технологій, здатних аналізувати фізіологічні та поведінкові характеристики особи як унікальні або класифікувати дану особу як представника певної групи.

Бібліографічний список

- Бойко, А., 2020. Межі правомірного обігу біометричних персональних даних за законодавством України. *Правові новели*, 10, с. 42-46.
- Бойко, А., 2021. Захист біометричних персональних даних Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2, с. 160-163.
- Бригинець, С. 2019. Біометричні дані: збір і захист у Європі, США та Україні. *Юридична газета*, 40 (694). Доступно: <<https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/biometriczni-dani-zbir-i-zahist-u-evropi-ssha-ta-ukrayini.html>>
- Гачкевич, А., 2024. Сфера штучного інтелекту в «м'якому праві» Японії (частина 1 – огляд джерел та тенденції). *Європейські перспективи*, 2, с. 232-243.
- Дубонос, К., 2019. Нормативно-правове регулювання використання баз біометричних даних в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. «Юриспруденція»*, 41, с. 99-102.
- Закон України Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус № 5492-VI, 2012. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно : <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17#Text>>
- Кабінет Міністрів України, 2017. Постанова Про затвердження Положення про національну систему біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства №1073. *Верховна Рада України*, [онлайн] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073-2017-%D0%BF#Text>>
- Тарасевич, Т., 2021. Правове регулювання біометричної ідентифікації особи: національні тенденції та зарубіжний досвід. *Часопис Київського університету права*, 2, с. 281-286.
- Biometric Identifier Information Law, 2021. *The New York City Council*, [online] Available at: <<https://legistar.council.nyc.gov/LegislationDetail.aspx?ID=3704369&GUID=070402C0-43F0-47AE-AA6E-DEF06CDF702A>>
- Biometric Identifier Law, 2017. *Washington State Legislature*, [online] Available at: <<https://app.leg.wa.gov/RCW/default.aspx?cite=19.375&full=true>>
- Biometric Information Privacy Act, 2008. *Illinois General Assembly*, [online] Available at: <<https://www.ilga.gov/legislation/ilcs/ilcs3.asp?ActID=3004&ChapterID=57>>
- Castrillon-Santana, M. and Lorenzo-Navarro, J., 2017. Chapter 7 - Soft Biometric Attributes in the Wild: Case Study on Gender Classification. M. De Marsico, M. Nappi, & H. Proenca (Eds.). *Human Recognition in Unconstrained Environments*. Using Computer Vision, Pattern Recognition and Machine Learning Methods for Biometrics (pp. 145-176). Academic Press.
- European Union, 2016. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC

- (General Data Protection Regulation), [online] Available at: <<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj/eng>>
- Guidance for processing biometrics – for businesses, 2025. *Office of the Privacy Commissioner of Canada*, [online] Available at: <https://www.priv.gc.ca/en/privacy-topics/health-genetic-and-other-body-information/biometrics/gd_bio_org-final/>
- Guidance for processing biometrics – for federal institutions, 2025. *Office of the Privacy Commissioner of Canada*, [online] Available at: <https://www.priv.gc.ca/en/privacy-topics/health-genetic-and-other-body-information/biometrics/gd_bio_fed-final/#toc3>
- Jasserand, C., 2016. Legal Nature of Biometric Data: From ‘Generic’ Personal Data to Sensitive Data’. *European Data Protection Law Review*, 2 (3), pp. 297-311.
- Jasserand, C., 2022. Biometric Data, Within and Beyond Data Protection. University of Groningen Faculty of Law Research Paper No.18/2023. 16 p.
- Kindt, E. 2013. Privacy and Data Protection Issues of Biometric Applications. Law, Governance and Technology Series. Dordrecht: Springer.
- Kindt, E. 2017. Having yes, using no? About the new legal regime for biometric data. *Computer Law & Security Review*, 34, pp. 523–538.
- Pizzolo, C. 2025. AI, biometric data, and the effective protection of fundamental rights in the recent ECJ case-law. *Unione europea e Diritti*, 1, pp. 145-160.
- Reid, D.A., Samangoeei, S., Chen, C., Nixon, M.S. and Ross, A., 2013. *Handbook of Statistics*, 31, 2013, pp. 327-352.
- Roberg-Perez, S., 2017. The Future Is Now: Biometric Information and Data Privacy. *Antitrust*, 31 (3), pp. 60–65.
- Scottish Biometrics Commissioner Act, 2020. *UK Legislation*, [online] Available at: <<https://www.legislation.gov.uk/asp/2020/8/contents>>
- Singapore’s Guide on the Responsible Use of Biometric Data in Security Applications, 2022. *Personal Data Protection Commission of Singapore*, [online] Available at: <https://www.pdpc.gov.sg/-/media/files/pdpc/pdf-files/other-guides/guide-to-biometric_17may2022.pdf>
- South Africa’s Protection of Personal Information Act, 2013. *South Africa POPI Act*, [online] Available at: <<https://popia.co.za/section-1-definitions/>>

References

- Biometric Identifier Information Law, 2021. *The New York City Council*, [online] Available at: <<https://legistar.council.nyc.gov/LegislationDetail.aspx?ID=3704369&GUID=070402C0-43F0-47AE-AA6E-DEF06CDF702A>>
- Biometric Identifier Law, 2017. *Washington State Legislature*, [online] Available at: <<https://app.leg.wa.gov/RCW/default.aspx?cite=19.375&full=true>>
- Biometric Information Privacy Act, 2008. *Illinois General Assembly*, [online] Available at: <<https://www.ilga.gov/legislation/ilcs/ilcs3.asp?ActID=3004&ChapterID=57>>
- Boiko, A., 2020. Mezhi pravomirnoho obihu biometrychnykh personalnykh danykh za zakonodavstvom Ukrainy [Boundaries of lawful circulation of biometric personal data under the legislation of Ukraine]. *Pravovi novely*, 10, s. 42-46. (in Ukrainian).
- Boiko, A. 2021. International legislation and principles in the field of protection of biometric personal data. *European Political and Law Discourse*, 8(1), p. 52-56. (in Ukrainian).
- Bryhynets, S., 2019. Biometrychni dani: zbir i zakhyst u Yevropi, SShA ta Ukraini [Biometric data: collection and protection in the EU, USA and Ukraine]. *Yurydychna hazeta*, 40 (694). Available at: <<https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/biometrychni-dani-zbir-i-zahist-u-evropi-ssha-ta-ukrayini.html>> (in Ukrainian).
- Castrillon-Santana, M. and Lorenzo-Navarro, J., 2017. Chapter 7 - Soft Biometric Attributes in

- the Wild: Case Study on Gender Classification. M. De Marsico, M. Nappi, & H. Proenca (Eds.). *Human Recognition in Unconstrained Environments*. Using Computer Vision, Pattern Recognition and Machine Learning Methods for Biometrics (pp. 145-176). Academic Press.
- Dubonos, K., 2019. Normatyvno-pravove rehuliuвання vykorystannia baz biometrychnykh danykh v Ukraini [Statutory regulation of using biometric database of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. «Iurysprudentsiia»*, 41, s. 99-102. (in Ukrainian).
- Guidance for processing biometrics – for businesses, 2025. *Office of the Privacy Commissioner of Canada*, [online] Available at: <https://www.priv.gc.ca/en/privacy-topics/health-genetic-and-other-body-information/biometrics/gd_bio_org-final/>
- Guidance for processing biometrics – for federal institutions, 2025. *Office of the Privacy Commissioner of Canada*, [online] Available at: <https://www.priv.gc.ca/en/privacy-topics/health-genetic-and-other-body-information/biometrics/gd_bio_fed-final/#toc3>
- Hachkevych, A. 2024. Sfera shtuchnoho intelektu v «miakomu pravi» Yaponii (chastyna 1 – ohliad dzherel ta tendentsii) [Sphere of AI in the Japanese Soft Law Acts. Part 1: Overview of Sources and Tendencies]. *Yevropeiski perspektyvy*, 2, s. 232-243. (in Ukrainian).
- Jasserand, C., 2016. Legal Nature of Biometric Data: From ‘Generic’ Personal Data to Sensitive Data’. *European Data Protection Law Review*, 2 (3), pp. 297-311.
- Jasserand, C., 2022. Biometric Data, Within and Beyond Data Protection. University of Groningen Faculty of Law Research Paper No.18/2023. 16 p.
- Kindt, E. 2013. Privacy and Data Protection Issues of Biometric Applications. Law, Governance and Technology Series. Dordrecht: Springer.
- Kindt, E. 2017. Having yes, using no? About the new legal regime for biometric data. *Computer Law & Security Review*, 34, pp. 523–538.
- Pizzolo, C. 2025. AI, biometric data, and the effective protection of fundamental rights in the recent ECJ case-law. *Unione europea e Diritti*, 1, pp. 145-160.
- Kabinet Ministriv Ukrainy, 2017. Postanova Pro zatverdzhennia Polozhennia pro natsionalnu systemu biometrychnoi veryfikatsii ta identyfikatsii hromadian Ukrainy, inozemtsiv ta osib bez hromadianstva №1073 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On Approval of the Regulations on the National System of Biometric Verification and Identification of Citizens of Ukraine, Foreigners and Stateless Persons No.1073], 2017. *Ofitsiynyi vebportal Verkhovnoi Rady Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073-2017-%D0%BF#Text>> (in Ukrainian).
- Regulation – 2016/679 – GDPR, 2016. *An official website of the European Union*, [online] Available at: <<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj/eng>>
- Reid, D.A., Samangoeei, S., Chen, C., Nixon, M.S. and Ross, A., 2013. *Handbook of Statistics*, 31, 2013, pp. 327-352.
- Roberg-Perez, S., 2017. The Future Is Now: Biometric Information and Data Privacy. *Antitrust*, 31 (3), pp. 60–65.
- Scottish Biometrics Commissioner Act, 2020. *UK Legislation* [online] Available at: <<https://www.legislation.gov.uk/asp/2020/8/contents>>
- Singapore’s Guide on the Responsible Use of Biometric Data in Security Applications, 2022. *Personal Data Protection Commission of Singapore*, [online] Available at: <https://www.pdpc.gov.sg/-/media/files/pdpc/pdf-files/other-guides/guide-to-biometric_17may2022.pdf>
- South Africa’s Protection of Personal Information Act, 2013. *South Africa POPI Act*, [online] Available at: <<https://popia.co.za/section-1-definitions/>>

Tarasevych, T., 2021. Pravove rehuliuвання biometrychnoi identyfikatsii osoby: natsionalni tendentsii ta zarubizhnyi dosvid [Legal regulation of biometric identification: national trends and foreign experience]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, 2, s. 281-286. (in Ukrainian).

Zakon Ukrainy Pro Yedynyi derzhavnyi demohrafichnyi reiestr ta dokumenty, shcho pidtverdzhuiut hromadianstvo Ukrainy, posvidchuiut osobu chy yii spetsialnyi status № 5492-VI [Law of Ukraine On the Unified State Demographic Register and Documents Confirming Citizenship of Ukraine, Identifying a Person or His Special Status No. 5492-VI], 2012. *Ofitsiyni vebportal Verkhovnoi Rady Ukrainy*, [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17#Text>> (in Ukrainian).

Andrii Hachkevych

THE CONCEPT OF BIOMETRIC DATA IN THE LEGISLATION OF UKRAINE AND OTHER COUNTRIES

The extensive use of biometric technologies, capable of recognizing individuals from a distance due to advancements in artificial intelligence, has raised the issue of understanding biometric data as an object of legal safeguards. On the one hand, the statement that any information regarding a person's physiological and behavioral characteristics deserves legal protection as part of their personal data is certainly valid. On the other hand, this statement poses a new challenge of discussing whether such information should meet additional criteria to receive heightened legal protection during the processing of personal data. The purpose of this article is to clarify the concept of biometric data, considering the legal frameworks of Ukraine and other countries, as well as relevant theoretical developments. The author provides the examples of biometric data definitions in modern legal acts, such as the Law of Ukraine on the Unified State Demographic Register, the Illinois Biometric Information Privacy Act and the EU General Data Protection Regulation. He underlines the lack of a unified understanding of the concept. The types of physiological and behavioral characteristics used to recognize individuals vary based on their distinctiveness and, therefore, their ability to contribute to highly accurate identification. The author also highlights that various dynamic or static factors can be used to assess a person's characteristics as a biological being, in addition to the commonly used fingerprints and facial images. The results of the study indicate that the definition of biometric data as a legal term is associated with concepts such as biometric identifier, biometric template, biometric sample, and biometric identification. The author concludes that this term might be used in wide and narrow understandings. Its content is clearly influenced by the development of biometric technologies that analyze a person's physiological and behavioral characteristics as unique or categorize them as representatives of a particular group. The author suggests defining biometric data in legal terms as information formatted for processing by specialized technical means (biometric technologies) that capture the unique physiological and behavioral traits of an individual, thereby enabling their accurate identification.

Keywords: *biometric data, biometric information, biometric identifier, biometric sample, biometric template, personal data, General Data Protection Regulation, Illinois Privacy Act, “soft” biometric data, artificial intelligence.*

Стаття надійшла до редколегії 10.10.2025